



UNIwersytet IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Wydział Pedagogiczno-Artystyczny w Kaliszu

**REGULAMIN PRAKTYK
PEDAGOGICZNYCH
PEDAGOGIKA OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZA
I TERAPIA PEDAGOGICZNA**

Studia I stopnia



1. Ogólne założenia praktyk

Podstawę prawną praktyk zawodowych stanowią:

- Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668);
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019 r. w sprawie standardu kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2019 poz. 1450);
- Zarządzenie Nr 467/2023/2024 Rektora Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu z dnia 15 lipca 2024 roku w sprawie organizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych;
- Program studiów na kierunku: Pedagogika opiekuńczo – wychowawcza i terapia pedagogiczna

Praktyki zawodowe stanowią integralną część procesu kształcenia na kierunkach nauczycielskich.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 25 lipca 2019, kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Przygotowanie pedagogiczne obejmuje przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i przygotowanie dydaktyczne. Przygotowanie dydaktyczne obejmuje podstawy dydaktyki i emisję głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć.

Kształcenie na studiach przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie:

- merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć;
 - psychologiczno-pedagogiczne;
 - dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu;
-

- dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć.

W ramach grupy zajęć: przygotowanie dydaktyczne obowiązkowa praktyka wynosi **120 godzin** i poprzedzona jest realizacją przedmiotów ogólnych: psychologii i pedagogiki, podstaw dydaktyki i emisji głosu. Jednocześnie Student realizuje 150 godzin dydaktyki przedmiotu nauczania lub zajęć.

Tabela 1. Grupy zajęć w kształceniu nauczycieli (Rozporządzenie MNISW z dnia 25.07.2019)

| Grupa zajęć | Zajęcia | Liczba godzin | Liczba punktów ECTS | |
|--|---|--|---------------------|------------|
| B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne | Psychologia | 90 | 10 | |
| | Pedagogika | 90 | | |
| | Praktyki zawodowe | 30 | | |
| C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu | Podstawy dydaktyki | 60 | 3 | |
| | Emisja głosu | | | |
| D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu lub prowadzenia pierwszych zajęć | W przypadku przedmiotu nauczanego lub zajęć prowadzonych w szkole podstawowej i ponadpodstawowej, teoretycznych przedmiotów zawodowych oraz praktycznej nauki zawodu: | | 15 | |
| | | Dydaktyka przedmiotu nauczania lub zajęć | | 150 |
| | | Praktyki zawodowe | | 120 |



Łącznie praktyki zawodowe na kierunkach studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela odbywają się w wymiarze 150 godzin (profil ogólnoakademicki), tj. 30 godzin praktyki psychologiczno – pedagogicznej oraz 120 godzin praktyki dydaktycznej.

2. Cele praktyki i efekty kształcenia

Celem praktyki jest przygotowanie studenta do realizowania zadań zawodowo - dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych, wynikających z roli nauczyciela, co oznacza:

- kształtowanie kompetencji dydaktycznych i opiekuńczo-wychowawczych;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą opiekuńczo-wychowawczą, zarządzaniem grupą i diagnozowaniem indywidualnych potrzeb dzieci;
- gromadzenie doświadczeń związanych z pracą dydaktyczną nauczyciela,
- konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu psychologii, pedagogiki, podstaw dydaktyki i dydaktyki szczegółowej z rzeczywistością pedagogiczną w działaniu praktycznym.

Szczegółowe efekty kształcenia praktycznego

Po zakończeniu kształcenia praktycznego absolwent

w zakresie wiedzy zna i rozumie:

- zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;
- organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;
- zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

w zakresie umiejętności potrafi:

- wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;
-



- wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;
- wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;
- wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo-wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;
- zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;
- analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

w zakresie kompetencji społecznych jest gotów do:

- skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy;
- skutecznej współpracy z podmiotami procesu edukacyjnego - uczniami, rodzicami i nauczycielami.

3. Organizacja praktyk

Studenci Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego UAM odbywają praktykę w wybranych szkołach i placówkach oświatowych, w ramach podpisanego z Uniwersytetem porozumienia. Każdy student, przed przystąpieniem do praktyki, otrzymuje dwa egzemplarze porozumienia, z których jeden pozostawia w szkole/placówce, w której realizuje praktykę, a drugi oddaje do Biura Obsługi Studenta.



3.1. Obowiązki studenta

- Przed przystąpieniem do praktyki student zgłasza się do dyrektora placówki (szkoły), który kieruje studenta do wyznaczonego nauczyciela. Na początku praktyki student ustala z nauczycielem (opiekunem na terenie placówki) terminy realizacji praktyk.
- W trakcie odbywania praktyki student podlega służbowo dyrektorowi szkoły i nauczycielowi - opiekunowi praktyk.
- Studenta obowiązują ustalone w szkole zasady porządku i dyscypliny pracy, zasady zachowania tajemnicy służbowej oraz ochrony i poufności danych w zakresie ustalonym przez placówkę.
- Student realizuje wszystkie zadania wynikające z programu i regulaminu szczegółowego dla danego kierunku studiów.

Warunkiem uzyskania zaliczenia praktyki jest zrealizowanie zadań wynikających z regulaminu oraz dostarczenie pełnej dokumentacji praktyki opiekunowi z ramienia uczelni. Warunkiem odbycia obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych jest spełnienie przez studenta wymagań określonych w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich, w szczególności poddanie się weryfikacji w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym oraz przedłożenie informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie określonych przestępstw, a w przypadku studentów będących cudzoziemcami albo zamieszkujących w ciągu ostatnich 20 lat w innych państwach niż RP również złożenie dodatkowych oświadczeń, a także informacji z rejestrów karnych innych państw wraz z tłumaczeniami przysięgłymi. Niespełnienie wymagań określonych ww. ustawą uniemożliwi odbycie obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych, a w konsekwencji ukończenie studiów.



3.2. Nauczyciel - opiekun z ramienia Uczelni

Ze strony Uczelni nadzór nad przebiegiem praktyki sprawuje opiekun praktyki powołany przez Dziekana spośród nauczycieli akademickich Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu.

Opiekun nauczyciel akademicki:

- przygotowuje regulamin praktyk, wyznacza zadania realizowane w trakcie praktyki;
- nadzoruje terminowość wyjścia studentów na poszczególne etapy praktyk;
- przed rozpoczęciem praktyki nauczyciel akademicki omawia ze studentami zasady odbywania praktyki, analizując wszystkie zadania wynikające z regulaminu, oraz sposób ich dokumentowania;
- monitoruje przebieg praktyki, utrzymując kontakt ze studentami i nauczycielami w placówkach, w których odbywają się praktyki;
- w razie potrzeby udziela studentom konsultacji merytorycznych dotyczących realizacji zadań zawartych w regulaminie praktyk;
- ustala termin oddania dokumentacji praktyk;
- po dokładnej analizie dokumentów ocenia i zalicza praktykę;
- po zapoznaniu się z dokumentacją praktyki i oceną wystawioną przez nauczyciela ze szkoły, omawia ze studentami zrealizowaną praktykę.

3.3. Zadania nauczyciela z ramienia szkoły

Nauczyciel – opiekun z ramienia szkoły:

- przyjmuje studenta pod swą opiekę na podstawie porozumienia;
 - jest bezpośrednim zwierzchnikiem studenta na terenie szkoły, w której odbywa się praktyka;
 - sprawuje funkcję mentora studenta w jego pierwszych doświadczeniach praktycznej nauki zawodu nauczyciela;
-



- ustala ze studentem plan praktyk, uwzględniając zadania wynikające z regulaminu praktyk oraz planu lekcji i pracy szkoły;
 - omawia zakres praw i obowiązków nauczyciela w szkole, zakres odpowiedzialności za ucznia;
 - umożliwia praktykantowi zapoznanie się z planem dydaktyczno-wychowawczym klasy, zasadami funkcjonowania szkoły, procedurami (w tym dotyczącymi nagłych wypadków i zasad poufności danych osobowych);
 - umożliwia zapoznanie się praktykanta z dokumentacją szkoły (Statut Szkoły, Program Wychowawczo - Profilaktyczny, zasady wewnątrzszkolnego oceniania, przepisy BHP, Program Doradztwa Zawodowego, plan pracy szkoły i plany nauczycieli pracujących w różnych zespołach nauczycielskich, Regulamin Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego, procedury obowiązujące w szkole, raporty z ewaluacji dokumentów szkolnych, itp.);
 - pomaga funkcjonować studentowi w przestrzeni szkoły, wprowadza w grono pedagogiczne, pomaga w kontakcie z nauczycielami oraz innymi pracownikami szkoły (psychologiem, pedagogiem szkolnym, pielęgniarką szkolną, itd.);
 - w miarę możliwości wprowadza praktykanta w różne wymiary życia szkoły (dyżury na przerwach, zajęcia pozalekcyjne, imprezy i uroczystości szkolne, udział w konferencjach metodycznych, kontakt z rodzicami uczniów i Samorządem Szkolnym);
 - kieruje obserwacją sytuacji wychowawczych i dydaktycznych (zajęć prowadzonych przez nauczyciela i innych studentów), pomaga w dokumentowaniu zaobserwowanych zjawisk;
 - udziela studentom nieodzownej pomocy merytorycznej w zakresie przygotowania scenariuszy zajęć, opracowania pomocy, prowadzenia zajęć, pisemnie zatwierdza wszystkie scenariusze zajęć (podpis na scenariuszu);
 - omawia ze studentami wszystkie realizowane zajęcia, szczególnie prowadzone przez studenta, dając informację zwrotną o poprawności merytorycznej i metodycznej;
-



- dokonuje oceny realizowanych zadań (szczególnie prowadzonych zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych) wystawiając na scenariuszu pisemną ocenę.

4. Struktura i organizacja praktyki pedagogicznej - dydaktycznej

Struktura praktyki psychologiczno-pedagogicznej oraz praktyki przedmiotowej:

Łączny czas trwania praktyki wynosi – **150 godzin**

Praktyka ciągła:

Po II semestrze: 15 h – praktyka psychologiczno-pedagogiczna w szkole podstawowej

Po IV semestrze: 30 h – praktyka dydaktyczna – w szkole podstawowej,

Praktyka śródroczna:

Semestr III - 15 h – praktyka psychologiczno-pedagogiczna w szkole ponadpodstawowej oraz 30 h – praktyka dydaktyczna w szkole podstawowej,

Semestr IV – 30 h – praktyka dydaktyczna w szkole podstawowej,

Semestr V – 30 h – praktyka dydaktyczna w szkole podstawowej.

Miejsce praktyk:

- szkoły podstawowe oraz ponadpodstawowe wskazane przez uczelnię lub wybrane przez studenta i zaaprobowane przez opiekuna praktyk.

Dokumentacja praktyk

- regulamin praktyk,
- porozumienie w sprawie odbycia praktyk w dwóch egzemplarzach: dla szkoły oraz WPA (jako potwierdzenie odbycia praktyki),
- deklaracja ubezpieczenia,
- dziennik praktyk, w którym praktykant opisuje wszystkie realizowane zadania; opiekun potwierdza w dzienniku praktyk daty rozpoczęcia i zakończenia praktyk;
- karta zadań Studenta;



- opinia o pracy Studenta;
- samoocena;
- wypracowane materiały.

Realizacja praktyk dydaktycznych

W ramach praktyk dydaktycznych student powinien:

- zapoznać się z programem, planem dydaktycznym, materiałami dydaktycznymi nauczyciela terapeuty pedagogicznego, pedagoga specjalnego;
- przeprowadzić **35 godzin** obserwacji zajęć dydaktycznych i sporządzić **35** opisów i analiz metodycznych z zajęć obserwowanych;
- przygotować i przeprowadzić co najmniej **30 zajęć** (student realizuje zajęcia zaplanowane przez nauczyciela w jego planie dydaktycznym; należy jednak pozostawić praktykantowi swobodę w zakresie sformułowania tematu oraz organizacji toku lekcji i wyboru metod);
- poświęcić **25 godzin** na współdziałanie z nauczycielem i asystowanie opiekunowi w realizacji zajęć;
- planować i omawiać zajęcia prowadzone przez siebie i innych (nauczyciela, studentów);
- zapoznać się ze specyfiką placówki, organizacją pracy, w szczególności poznać realizowane przez nią zadania, prowadzoną dokumentację;
- zapoznać się z programem, planem pracy pedagoga szkolnego, pedagoga specjalnego i nauczyciela świetlicy szkolnej;
- przeprowadzić obserwacje zajęć prowadzonych przez pedagoga, pedagoga specjalnego, terapeutę pedagogicznego i nauczyciela świetlicy,
- współdziałać z nauczycielem w formie asystowania opiekunowi w zajęciach, następnie samodzielnie przeprowadzić takie zajęcia;
- asystować pedagogowi szkolnemu w prowadzeniu badań i działań diagnostycznych uczniów, udzielaniu uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach



odpowiednich do rozpoznanych potrzeb, minimalizowaniu skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganiu zaburzeniom zachowania oraz inicjowaniu różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów, a także udzielaniu pomocy rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów oraz wspieraniu nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów;

- asystować terapeutce pedagogicznemu w prowadzeniu badań diagnostycznych uczniów z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub specyficznymi trudnościami w uczeniu się w celu rozpoznawania trudności oraz monitorowania efektów oddziaływań terapeutycznych; w rozpoznawaniu przyczyn utrudniających uczniom aktywne i pełne uczestnictwo w życiu szkoły i placówki; w prowadzeniu zajęć korekcyjno-kompensacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym; uczestniczyć we współpracy z rodzicami uczniów oraz nauczycielami i wychowawcami.

Analiza dokumentacji szkoły dotyczy:

- Statutu Szkoły, Wewnętrznych Zasad Oceniania;
 - Programu wychowawczo – profilaktycznego;
 - Programu doradztwa zawodowego;
 - Planu pracy szkoły i planów nauczycieli pracujących w różnych zespołach nauczycielskich ;
 - Regulaminów Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców, Samorządu Uczniowskiego;
 - Procedur;
 - Raportów z ewaluacji dokumentów szkolnych i autoewaluacji pracy nauczyciela – terapeuty pedagogicznego.
-



Przygotowanie procesu edukacyjnego:

- przygotowanie materiałów dydaktycznych i pomocy naukowych;
- przeprowadzenie analiz i interpretacji zaobserwowanych zdarzeń, doświadczeń, omawianie zajęć prowadzonych i obserwowanych; konsultacje problemów uczniów;
- opracowanie, we współpracy z nauczycielem, planu/programu pracy z uczniem zdolnym oraz z uczniem o specyficznych trudnościach w uczeniu się;
- opracowanie we współpracy z nauczycielem lub pedagogiem projektu edukacyjnego oraz psychoedukacji dla rodziców;
- włączenie się w przygotowanie organizowanych imprez i przedsięwzięć kulturalnych;
- opracowanie i przeprowadzenie ćwiczenia badawczego na temat i w zakresie ustalonym z prowadzącym zajęcia z metodyki.

Warunki zaliczenia praktyki

1. Warunkiem zaliczenia praktyki jest:

- obecność Studenta na praktyce, aktywna realizacja zadań, prowadzenie dziennika praktyk oraz opinia wystawiona przez nauczyciela-opiekuna potwierdzona oceną;
- wywiązanie się Studenta z zaplanowanych zadań i programu oraz przedłożenie stosownych, potwierdzających realizację praktyki dokumentów.

2. Zaliczenia praktyki dokonuje koordynator praktyki na podstawie kompletnej dokumentacji dostarczonej przez studenta. Ocena jest sumaryczną oceną wystawioną przez nauczyciela-opiekuna oraz nauczyciela akademickiego;

3. Formalnym wyrazem zaliczenia praktyki jest wpis do systemu USOS z oceną dokonany przez koordynatora praktyki.



4. **W celu zaliczenia praktyki student** powinien przedstawić teczkę zawierającą zebraną dokumentację w następującej kolejności:

- a) systematycznie prowadzony „Dziennik praktyk” z wypełnioną pierwszą stroną, zawierający daty rozpoczęcia i zakończenia praktyki potwierdzone podpisami dyrektora i pieczęcią szkoły na każdej stronie Dziennika;
- b) opinię o praktykancie wystawioną przez nauczyciela-opiekuna;
- c) kartę zadań Studenta;
- d) kartę samooceny studenta;

oraz w zakresie praktyki dydaktycznej – na poszczególnych etapach praktyki:

- w semestrze 3 – 30 h

miejsce praktyki – szkoła podstawowa

- a) 10 zatwierdzonych arkuszy obserwacji zajęć,
- b) opis i specyfika pracy nauczyciela świetlicy,
- c) opis i specyfika pracy pedagoga szkolnego,
- d) zapoznanie ze specyfiką placówki, w szczególności poznanie realizowanych przez nią zadań dydaktycznych, prowadzonej dokumentacji,
- e) analiza dokumentacji szkolnej: Statutu Szkoły, Programu Wychowawczo – Profilaktycznego, Programu Doradztwa Zawodowego, trzech wybranych Procedur,
- g) 5 zatwierdzonych scenariuszy zajęć,
- h) inne materiały, np. samodzielne projekty pomocy dydaktycznych.

- w semestrze 4 – 30 h

miejsce praktyki – szkoła podstawowa

- a) 15 zatwierdzonych arkuszy obserwacji zajęć;
 - b) 5 konspektów (scenariuszy) zajęć, w których asystował nauczycielowi lub samodzielnie opracowanych;
-



- c) sporządzone na podstawie zebranego materiału badawczego/diagnostycznego studium przypadku ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- d) inne materiały, np. samodzielnie opracowane projekty edukacyjne, samodzielnie opracowane warsztaty dla uczniów z trudnościami w uczeniu się, zaburzeniami zachowania lub emocji, projekty pomocy dydaktycznych, dokumenty wypracowane z pedagogiem;
- e) uwagi i wnioski praktykanta o organizacji, programie i warunkach realizacji zadań.

- wrzesień po II roku:

miejsce praktyki – 30 h szkoła podstawowa

- a) 4 arkusze obserwacji zajęć,
- b) 15 zatwierdzonych konspektów (scenariuszy) przeprowadzonych zajęć,
- c) sprawozdanie z uczestnictwa w spotkaniach zespołów ds. opracowania IPET lub decydujących o udzielaniu pomocy psychologiczno- pedagogicznej; analiza i opis planów pracy zespołów nauczycielskich związanych z udzielaniem pomocy psychologiczno- pedagogicznej;
- d) opis współdziałania z pedagogiem i terapeutą w zakresie diagnozy i klasyfikowania uczniów na zajęcia kompensacyjno – usprawniające i dydaktyczno – wyrównawcze;
- e) uwagi i wnioski praktykanta o organizacji, programie i warunkach praktyki;
- f) inne materiały opracowane, zebrane i wykonane w czasie praktyki: **opis opracowanej psychoedukacji dla rodziców**, interesujące prace wykonane przez uczniów, samodzielnie opracowane warsztaty dla uczniów z trudnościami w uczeniu się, zaburzeniami zachowania lub emocji, itp.

- w semestrze 5 – 30 h

miejsce praktyki – szkoła podstawowa

- a) 5 zatwierdzonych arkuszy obserwacji zajęć;
 - b) 10 zatwierdzonych konspektów (scenariuszy) przeprowadzonych zajęć,
-



- d) opracowany plan/program pracy z uczniem zdolnym lub z uczniem o specyficznych trudnościach w uczeniu się;
- e) inne materiały, np. samodzielne projekty pomocy dydaktycznych, samodzielnie opracowane projekty/warsztaty dla uczniów z trudnościami w uczeniu się, zaburzeniami zachowania lub emocji;
- f) uwagi i wnioski praktykanta o organizacji, programie i warunkach praktyki.

Student zobowiązany jest do złożenia dokumentacji z praktyki koordynatorowi praktyk **w ciągu 14 dni** od jej zakończenia.

Kontakt: Wydział Pedagogiczno – Artystyczny w Kaliszu UAM, Kalisz,
ul. Nowy Świat 28-30.

Opiekun/koordynator praktyk: dr Sławomir Krzyńska oraz dr Justyna Leszka
